

[Gert Petersen]

For os, der er modstandere af atomvåben, kan det selvfølgelig forekomme utroligt, at visse stater mener, at de yder et offer, når de giver afkald på anskaffelse af kernevåben. Den, der har fulgt traktatens tilblivelse på nært hold, ved også, at en lang række ikke-atommagter, især i den alliancefri lejr, følte det som diskriminering at give afkald på noget, som følgelig blev et monopol for nogle få stormagter. Derfor accepterede de først traktaten, da der blev indføjet en artikel, nemlig denne artikel 6, som pålagde atommagterne at gå i gang med nedrustning på kernevåbenområdet. SALT-forhandlingerne var en direkte følge af denne bestemmelse.

I 1975 var der denne opfølgingskonference. En række ikke-atommagter syntes, at der var sket alt for lidt til opfyldelse af artikel 6, og de truede med at forlade traktatstaternes kreds. Hvad mon de dog vil sige denne gang i august og september, når der skal være en ny konference? Ikke alene er der langt færre resultater at opvise, men langt flere atomvåben, og kaprustningen har fået ekstra fart på gennem de sidste par år. Jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at flertallet af staterne på denne konference vil rette en skarp kritik mod supermagterne og stille krav om klart formulerede nedrustningstiltag. Og Danmark bør være at finde blandt disse stater. Vi må bakke deres krav op, og vi skal ikke lade os holde tilbage af alliancehensyn.

Disse stater vil forlange en omgående ratificering, ikke afventende et eller andet præsidentvalg, men en omgående ratificering af SALT II – og vi skal være iblandt dem. De vil forlange en standsning af produktion af kernemateriale til våbenbrug – og vi skal være iblandt dem. De vil forlange en standsning af afprøvning af nye nukleare fremførselsmidler – og vi skal være iblandt dem. De vil forlange omgående gennemførelse af et fuldstændigt prøvestop – og vi skal være iblandt dem.

En sådan dansk holdning er helt i vores egen interesse. Danmark er af indlysende grunde interesseret i at hindre, at der opstår nye atommagter på grund af utilfredshed med ikke-spredningstraktaten, og vi er lige så indlysende interesseret i at få gang i en ægte standsning af den strategiske kaprustning.

En aktiv dansk nedrustningspolitik er en reel mulighed. Jeg vil ikke acceptere den indvending, hvad enten den fremsættes fra ven-

tre- eller højreorienteret side, at det kan vi ikke for NATO. Jeg har oplevet adskillige gange, hvordan et land som Canada har fremsat og fastholdt nogle af de forslag, som jeg netop har nævnt. Altså kan vi også, hvis bare vi vil. Ligesom i øvrigt et land som Rumænien kan gøre det, selv om det også er med i en stormagtsdomineret militærblok. Det er vores eget ansvar, især regeringens, at vi yder et ægte bidrag til nedrustningspolitikken sammen med alle andre stater uanset deres placering, når de vil det. Jeg synes, vi skal gøre det. Jeg synes, at vi som det første bidrag bør pålægge regeringen, at den ved de kommende forhandlinger i Ankara sætter ind på at få banet vej for de Øst-Vest-forhandlinger om raketbegrænsning i Europa, som er så aldeles nødvendige, og jeg skal derfor slutte med at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folketinget opfordrer regeringen til af al sin styrke at arbejde for, at gennemførelsen af NATOs decemberbeslutning officielt udsættes, og at der straks indledes forhandlinger med henblik på sådanne gensidige begrænsninger af raketvåbnene i Europa, at udstationeringen af de 572 nye raketter helt og fuldt undgås, går tinget over til næste sag på dagsordenen.«

Jeg mener, at Danmark må arbejde for, at NATO siger helt klart til den anden side: disse raketter vil ikke blive udstationeret, ikke en eneste af dem, hvis vi kan blive enige om en begrænsning af raketoprustningen i Europa. Det er klart, at på den baggrund må man indtil videre udsætte gennemførelse af NATO-beslutningen.

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Lasse Budtz (S):

Mange vil utvivlsomt anse det for nærmest formålsløst at diskutere nedrustningens muligheder i den øjeblikkelige anspændte internationale situation, og hvis aktive nedrustningstilhængere gribes af en vis pessimisme eller depression, måske endog desperation, er